

EUROOPA PARLAMENT

ERIVÄLJAANNE

EUROOPA ÜLEMKOGU
16. ja 17. juuni 2005
Brüsselis

**EUROOPA PARLAMENDI PRESIDENDI
PAT JOSEP BORRELL FONTELLES'I KÕNE
PRESIDENTUURI KOKKUVÕTTED**

02/S-2005

Presidentuuri peadirektoraat

ET

ET

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2005)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2005)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\BRUXELLES\2005

PRESIDENDI KÕNE

EUROOPA PARLAMENDI PRESIDENDI KÕNE EUROOPA ÜLEMKOGU kohtumisel 16. ja 17. juunil 2005

Daamid ja härrad Euroopa Ülemkogu liikmed

Kohtume siin täna Euroopa integratsiooniprotsessi raskel hetkel.

Kaks asutajaliikmesriiki hääletasid suure enamusega põhiseaduse lepingu eelnõu vastu, mille teie allkirjastasite ja mille Euroopa Parlament suure enamusega heaks kiitis.

Minu arvates peavad põhjused, miks oleme veendunud, et see tekst on parem viis võimaldada liidu tõhusamat ja demokraatlikumat toimimist, endiselt paika.

Kuid on selge, et paljud meie kodanikud said sellest teisiti aru.

Täna ei suuda keegi, ka mitte Euroopa Parlament, olukorda lõplikult analüüsida või pakkuda välja imepäraseid lahendusi.

Teie allkirjastasite lepingu ja teie ülesanne on otsustada selle tuleviku üle.

Kuid üks asi, mida meie – Euroopa institutsioonid ja liikmesriikide valitsused – peame kõik koos tegema, on püüda lahendada identiteedikriisi, mis õõnestab mitmetes liikmesriikides Euroopa projekti.

Kõigepealt tahaksin öelda mõne sõna otsuste kohta, mida te teete järgmiste tundide jooksul ja mis peavad olema üldsusele selged.

Kõiki huvitav põhiküsimus on, kas ratifitseerimisprotsessi tuleks jätkata või mitte.

Euroopa Ülemkogu võib otsustada, et põhiseaduse leping on juba surnud.

Selleks oleks vaja ainult ühe liikmesriigi ametlikku teadet, et ta ei korralda lepingu ratifitseerimishääletust.

Seni ei ole siiski keegi, isegi mitte Prantsusmaa või Madalmaad, kelle nõusolekuta – nagu me kõik teame – ei saa leping jõustuda, sellist ettepanekut teinud.

Või te võite otsustada protsessi jätkata ja võib-olla muuta ajakava paindlikumaks ning anda aega täiendavaks järelemõtlemiseks, aruteluks ja selgituseks.

Seda võimalust pooldab Euroopa Parlamendi liikmete enamus, kes on võtnud asjakohaselt arvesse tõsiasja, et mitu riiki on põhiseaduse juba ratifitseerinud, sealhulgas üks neist rahvahääletusel.

PRESIDENDI KÕNE

Demokraatliku lugupidamise tõttu nende riikide vastu ja nende vastu, kes pole veel hääletanud, on parlamendi liikmete enamus arvamusel, et kõikidel liikmesriikidel peaks olema võimalus pärast ajakava kohandamist oma seisukohta väljendada.

Kui te sellise otsuse teete, peaksime seda täiendavat järelemõtlemise ja arutelu aega hästi ära kasutama ning tagama, et "peatu ja mõtle järele"-lähemisviis ei tähendaks palju peatusi ja vähe edasiliikumist. Rõhutaksin tõsiasja, et sõltumata peatumisest pooldab Euroopa Parlamendi liikmete enamus protsessi jätkumist.

Tahaksin öelda teile ka seda, mida me minu arvates ei peaks tegema, nimelt:

- andma järele pessimismile ja lihtsalt aktsepteerima, et Euroopa on pööranud tagasi, kuna see tähendaks tee avamist populismile, natsionalismi uuele tõusule ja enesesetõmbumisele;
- teesklema, nagu poleks midagi juhtunud. Vastupidi, peame hoolikalt analüüsima erinevate "ei"-häälte põhjuseid;
- kuulutama välja pausi, ütlemata, kui pikk see on või mida me soovime selle jooksul saavutada;
- hakkama uuesti selgitama ühenduse *acquis*'d, mis on täpselt see, mille ülevõtmist me kõikidelt uutelt liikmesriikidelt nõuame;
- jätma küsimuse ekspertide või väljapaistvate isikute hoolde, kes eeldatavasti teavad, millega on tegemist, või looma ülepeakaela kohmakaid institutsioonilisi struktuure;
- osalema mis tahes ümberkorraldamises või õiguslikus paikamises. Põhiseaduse eelnõu tuleb näha tervikuna; kõik on omavahel seotud ja püsib hapras tasakaalus, mis on pikkade läbirääkimiste vili. Näiteks viidatakse enam kui ühes kolmandikus esimese osa artiklites kolmandale osale.
Mõned põhiseaduse osad ei nõua asutamislepingutes muudatust tegemist, kuid neid tasakaalustavad teised, mis seda nõuavad. Olgem hoolsad tagamaks, et üldsusele ei jääks muljet, et eelnõu lahutatakse osadeks, võtmata arvesse tõsiasja, et hääletati teksti kui terviku poolt või vastu.

On selge, et Prantsusmaa ja Madalmaade esindajad peavad meile ütlema, millised järeldused nad tegid oma rahvahääletuste tulemustest. Olles seotud oma koduriigi Hispaania ning Prantsusmaa ja Madalmaade rahvahääletusega, arvan siiski, et:

1. Äärmiselt tugevat, ja isegi kirglikku huvi, mida valijad näitasid üles Euroopa tuleviku vastu, tuleb näha positiivsena. Peame jätkama arutelu nendega ja kasutama seda poliitika tärkavat "euroopastumist" hästi ära.
2. "Ei"-hääli oli suunatud pigem juba olemasolevale Euroopale kui Euroopale, mis tegelikult hääletusele pandi.

PRESIDENDI KÕNE

Inimesed arutasid rohkem Amsterdami ja Maastrichti (III osa) lepinguid ning pöörasid vähem tähelepanu sellele, mis on põhiseaduse lepingus uus (I ja II osa).

3. Inimesed hääletasid pigem üldise olukorra kui teksti enda vastu.

Ja see olukord on:

3.1. Laienemine või pigem juba otsustatud või tulevikuks kavandatud laienemised.

3.2. Euroopa suutmatus anda oma vastus globaliseerumisele ja selle mõjule meie sotsiaalstruktuuridele.

3.3. Erinevad või täiesti seostamata viisid, kuidas Euroopa kodanikud, nende poliitiline eliit ja neid esindavad institutsioonid Euroopa projekti tajusid.

Paljud valijad, eriti noored valijad, tundsid õigustatult või ekslikult, et põhiseaduse eelnõu ei suutnud anda tõhusaid vastuseid kasvu- ja tööhõiveküsimustele, ning Euroopat nähti Trooja hobusena, kes ei suuda globaliseerumisega toime tulla, või vastutavana ümberpaigutamiste või massilise sisserände eest.

Teiste valijate silmis on Euroopa ülereguleeritud või liiga kulukas või kardavad nad oma rahvusliku identiteedi kaotamist.

Rahul, demokraatial ja koostööl rajanev Euroopa unelm on täitunud. Seetõttu ei ole see enam liikumapanev unistus.

Euroopa on edulugu. Kuid edu võib osutada saatuslikuks, kui tänased hirmud on tugevamad kui eilsed unistused.

Peame leidma uusi teid, kuidas muuta laienenud Euroopa projektiks, mis suudab eurooplased uuesti mobiliseerida.

Mille üle tulevikus mõtelda ja mida teha

Mille üle peaksime järgmistel kuudel mõtlema või mida tegema?

- Esiteks peavad kõik Euroopa institutsioonid ja liikmesriikide valitsused näitama, et Euroopa võib pakkuda lisandväärtust, iseäranis majanduses, sotsiaalsfääris ja julgeoleku valdkonnas.

Kuidas saaksime jätta juhtimata tähelepanu Euroopa Liidu tegevusele – mis tegelikult peegeldub ka tänase kohtumise päevakorras – terrorismivastases võitluses, ühise viisasüsteemi juurutamisel, ühises andmekaitsepoliitikas ning tsiviilasjades tehtava justiitskoostöö ja ebaseadusliku sisserändega seotud meetmete osas?

PRESIDENDI KÕNE

Kuidas saaksime jätta mainimata liidu tegevust võitluses rahapesuga ning põhiõiguste kaitse ameti loomist? Me peame Haagi agenda taaselustama ning seda kaaskodanikele tõhusamalt ja laiemalt selgitama.

Samuti oleks kasulik, kui ministrid ei süüdistaks kõigis siseriiklikes hädades Brüsselit ega räägiks nõukogu istungite järel alati stiilis kes "võitis" ja kes "kaotas".

See puudutab ka mõttevahetusi, mida hakkate pidama finantsperspektiivi üle.

Parlament paneb peagi hääletusele olulised õigusaktid, mis avaldasid suurt mõju rahvahääletuse kampaaniatele – näiteks ettepanekud võtta vastu teenuste liberaliseerimise ja tööaja direktiivid.

Neid käsitlevates mõttevahetustes jätkatakse teemadega, mis olid tähelepanu all põhiseaduse lepingu eelnõu arutlustel.

Parlament loodab sellele, et institutsioonide vahel ja eriti tulevase eesistujariigi Ühendkuningriigiga toimub positiivne dialoog.

Kui me soovime midagi ette võtta rahvahääletuse "ei" põhjuste osas, peame käsitlema kahte tähtsat küsimust, nimelt:

- Euroopa piirid

Kas need on olemas? Kui on, siis millised? Kui ei ole, siis miks? Millised on Euroopa strateegilised huvid? Kuidas neid teemasid üldsusega arutada?

Selles arutelus tuleb vahet teha hiljutise laienemise aluseks olnud Euroopa taasühendamise ning tulevaste laienemiste vahel.

- Euroopa sotsiaalne mudel

Kas suudame selle asemel, et kõrvutada kultuurilist, majanduslikku, sotsiaalset ja poliitilist mudelit, mis ei pea ilmtingimata ühesugused olema, jõuda kokkuleppele, milline peaks olema Euroopa vastus globaliseerumise majanduslikele ja sotsiaalsetele tagajärgedele, tuginedes oma positiivsetele ja negatiivsetele kogemustele?

- Parlament peab olema kõigi nimetatud teemade arutamise foorum ja ideede kasvulava, kuid mitte ainus selline. Me oleme valmis koos tulevaste eesistujariikidega andma panuse arutellu, mille me võiksime ühiselt korraldada.

PRESIDENDI KÕNE

Finantsperspektiiv

Tahaksin nüüd öelda mõne sõna selle kohta, milline on parlamendi seisukoht finantsperspektiivi küsimuses, mis on teie päevakorras teine põhipunkt.

Kuid kõigepealt pean teile kinnitama, et pelgalt eelarvesaldol põhinev lähenemine näib mulle liialt ühekülgne ja piirav.

See jätab üldsusele mulje, nagu maksaksid nad makse mingile võõrvõimule ega saaks selle eest midagi vastu.

See ettekujutus on vale, sest kui me oleme koos, siis seepärast, et Euroopa lisandväärtus on olemas ja igaüks meist on Euroopa integratsioonist erineval moel, olgu otseselt või kaudselt, tohutut kasu saanud.

Ma toon näite, mida üks komisjoni liige eile Euroopa Parlamendis tsiteeris: SKT kasv, mida võib lugeda siseturu teeneks, on viimase kümne aasta jooksul olnud umbes 900 miljardit eurot. See tähendab keskmiselt 6 000 eurot iga pere kohta Euroopa Liidus ning 2 500 000 uut töökohta.

Kuid on ka muud niisama tähtsat või tähtsamatki kasu, mida pole võimalik eurodes mõõta.

Kuidas saame loota, et Euroopa inimestele meeldib, kui neile öeldakse vaid seda, et see läheb neile kui maksumaksjatele hirmkalliks maksma?

Seepärast soovin, et kokkulepe finantsperspektiivi osas ei edastaks praeguses olukorras mitte ainult positiivset sõnumit, vaid paneks ühtlasi aluse arutelule selle üle, kuidas saavutada parem tasakaal püstitatud eesmärkide ja nende saavutamiseks vajalike vahendite vahel.

Nagu te teate, võttis parlament pärast kaheksat kuud pingelist tööd õigeaegselt, sobival kujul ja väga suure häälteenamusega vastu seisukoha finantsperspektiivi osas.

Varem pole seda juhtunud.

Kuid ma ei lasku siinkohal üksikasjadesse.

Teie olete Böge raportiga niisama hästi tuttavad nagu Euroopa Parlament on komisjoni ja nõukogu eesistujariigi ettepanekutega.

Parlamendi seisukoht langeb nende kahe ettepaneku vahele, kuid on siiski mõnevõrra lähemal komisjoni ettepanekule.

Tegutsedes oma praeguste volituste piires, on Euroopa Parlament üritanud väljendada toetust liidu tuleviku seisukohalt hädavajalikele poliitilistele otsustele, nimelt nendele, mille eesmärk on suurendada tööhõivet, edendada teadustegevust ja innovatsiooni ning tagada, et liidul oleks sobiv roll rahvusvahelisel tasandil.

PRESIDENDI KÕNE

Ka leiab parlament, et uuele turvalisusel ja õigusel rajanevale alale on vaja täiendavaid vahendeid.

Just nendes valdkondades saame kõige paremini luua Euroopa lisandväärtust, millest on kasu meil kõigil.

Euroopa Parlament on veendunud, et eesmärke, mida Euroopa väidab endal olevat, ei ole võimalik saavutada, kui selleks eraldatakse maksimaalselt 1% SKTst, nagu mõned liikmesriigid soovivad.

Nüüd peate teie oma ettepaneku üle otsustama. Võite olla kindlad, et parlament soovib kokkulepet ning seda, et kokkuleppele jõutaks piisavalt ruttu. Aga mitte ükskõik millisele kokkuleppele.

Ärge unustage, et nõukogul pole ainuõigust finantsperspektiivi üle otsustada. Selle vastuvõtmine eeldab kolme institutsiooni nõusolekut.

Liidu tulevane rahastamine on liiga oluline küsimus, et seda pelgalt raamatupidamise seisukohast vaadata. Eelkõige on see poliitiline küsimus, millest sõltub liidu tegutsemisvõime järgnevatel aastatel.

See pole muidugi meie viimane võimalus finantsperspektiivi vastu võtta. Kuid arvan, et see muutub iga korraga üha keerulisemaks. Ning kui meil ei õnnestu seda lõpuks vastu võtta, on meil siiski vaja 2007. aasta eelarve koostada. Te ju teate, mida asutamisleping selle kohta ütleb ning millist rolli peab Euroopa Parlament mängima, kui asi peaks nii kaugele minema.

Tahaksin lõpetada selle kõne, avaldades erilist tänu Jean-Claude Junckerile ja eesistujariigile Luksemburgile, kes on olnud Euroopa Parlamendis pidevalt esindatud presidendi ja ministrite tasandil hr Asselborni ja hr Schmiti isikus. Nad on alati olnud valmis parlamenti ära kuulama ning on ilmutanud erakordset taipu äärmiselt keerulistes küsimustes, mida pole suudetud aastaid lahendada.

Tahan teid kõiki tänada ning soovida eesistujariigile Luksemburgile kindlat kätt, et juhtida see arutelu järgmiste tundide jooksul eduka lahenduseni.